

MANIE SCHAAFIJS

Van Zindzi Zevenbergen en Hedy Tjin verscheen
eerder bij De Harmonie samen met Brian Elstak:

LENNOX EN DE GOUDEN SIKKEL

DE REIS VAN **MANIE**
SCHAAF
IJS

DE HARMONIE

Zindzi
Zevenbergen

Hedy Tjin

Voor Maatje
Na Maatje

INHOUD

's Ochtends, in Nederland 9

Ergens niet lang na 1900,
op een eiland genaamd Madeira 17

AAN EEN ZIJDEN DRAADJE 18

ACHTENTACHTIG MILJARD KILOMETER 30

PAARSE STRUISVOGELVEREN 40

SLANGEN IN HET SUIKERRIET 54

KEN JE KONFRIYARI NIET? 60

KARATETRAPPEN IN DE IJSFABRIEK 70

DRONKEN VAN GELUK 84

EEN GOUDEERLIJK GESPREK 92

LIEVE MANUEL 102

FEEST IN HET KLEINE HUISJE 114

HET KAPMES
EN DE DERTIG KINDEREN 122

GEEN DJOEL VOOR USINIA 128

EEN WEG NAAR HUIS 132

GROENBLAUWE UNIFORMEN 138

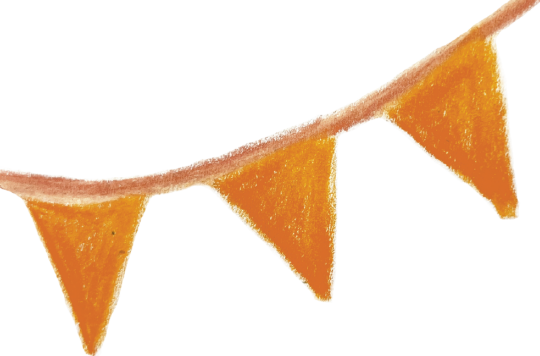
VORST ONDER DE TROPENZON 150

's Middags, in Nederland 161

's Ochtends, in Nederland

Rauw ei druipt uit het haar van een man in een rood-wit-blauw pak. Hij heeft een oranje vlinderdas om en een duikbril op. De dooier zakt als een ondergaande zon over het plastic van zijn bril, naar zijn wang. Net voordat het geel zijn mondhoek bereikt, veegt hij het met zijn mouw uit zijn gezicht en spreidt vrolijk zijn armen naar de voorbijgangers in het park. ‘Drie eieren voor drie euro! Wie durft?’

‘Kijk nou,’ bromt **mijn vader**. ‘Ze verzinnen elk jaar nieuwe onzin.’

‘Onzin?’ **Tante Denise** geeft hem een pets met haar handtas. ‘Broer, dit is nou traditie!’

‘Halve zolen, dat zijn het.’ Hij steekt zijn handen dieper in de zakken van zijn spijkerjas.

Tante Denise kijkt achterom naar mij. ‘Schattebout, wil jij eieren gooien?’

Ik schud mijn hoofd.

‘Waar zijn je zussen?’

‘Bij het grote podium blijven kijken,’ zeg ik. ‘Ze hadden geen zin om rond te lopen.’

Mijn moeder en tante Denise kijken elkaar schuin aan, zo van je-weet-hoe-tieners-zijn.

‘Dóódzonde van de eieren,’ mompelt **tante Rigoni**. Haar blik glijdt langs de dozijnen die straks stukgegooid zullen worden tegen het houten bord waar de man zijn hoofd alweer doorheen heeft gestoken. ‘Weet je hoeveel lekkere koek ik daar wel niet van had kunnen bakken!’

Tante Denise knikt. ‘Dat is waar. Die koek van jou is heerlijk. Weet je, geef me toch maar een stuk. Eén stukje mag wel.’

Tante Rigoni haalt een pakketje in aluminiumfolie uit haar tas, frommelt het open en reikt haar zus een stuk koek aan.

Terwijl tante Denise een hap neemt, kijkt ze zoekend om zich heen. ‘Wacht, waar is Miguel?’

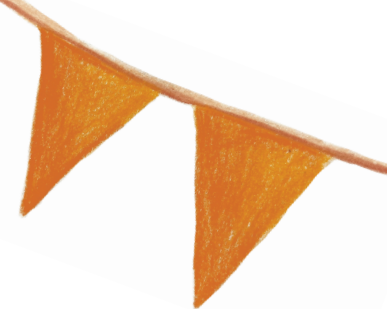
‘Hij ging wat te “drinken” zoeken,’ antwoordt tante Rigoni. Bij het woord drinken maakt ze met haar vingers een gebaar van aanhalingstekens. Ik weet wat dat betekent. Mijn Portugese oom Miguel is niet zo van de limonade, hij heeft z’n drankjes liever sterker. Dat vindt hij gezellig. Helemaal nu hij hier in Nederland op vakantie is.

‘Mijn gunst!’ Tante Denise kijkt op haar telefoon. ‘Het is nog niet eens middag en die man zet het al op een zuipen!’

Als we verder slenteren, breekt ineens de zon door, alsof iemand boven het park een groot deksel heeft opgetild. Door het stralende licht lijken de spullen die op de kleedjes langs het pad liggen uitgestald meteen iets minder tweedehands. Mijn moeder doet haar vest uit.

‘Heb je honger?’ vraagt Maatje, die naast me loopt.

Ik kijk opzij naar mijn oma. Maatje is zo klein dat ik bijna even lang ben, en ik ben vorige week pas twaalf geworden. Moet je nagaan. Heel vroeger noemden mijn vader en zijn zussen haar altijd ‘ma’. Toen ze een keer buiten met z’n allen djoel aan het spelen waren, een soort tik-kertje, hoorde de postbode de kinderen ‘ma’ zeggen. ‘Zo’n kleine, dunne moeder?’ riep hij verbaasd. ‘Dat is eerder een maatje dan een ma!’ En nu noemt iedereen in de familie haar Maatje. Ik ook. Ik weet eigenlijk niet eens hoe ze echt heet.

Met twee handen trek ik mijn gouden opblaaskroon verder over m'n oren. Oom Miguel heeft Maatje en mij er op weg naar het park allebei eentje opgezet, met een dramatische buiging, alsof hij ons kroonde tot koninginnen.

Ik haal m'n schouders op. Echt honger heb ik niet. Mijn wangen zijn warm geworden.

‘Mag ik een ijsje?’ vraag ik.

Verderop zet iemand op een panfluit het Wilhelmus in.

‘Ik heb thuis ijsjes,’ zegt Maatje. ‘In de diepvries.’

Ik schop een platgetrapt rietje opzij en zucht. Ik weet welke ijsjes Maatje bedoelt. Van die waardeloze waterijsjes waar alle smaak uit verdwenen is, vastgevroren aan de achterwand van het vriesvak.

‘Maatje!’ roept tante Rigoni. ‘Die ijsjes van jou zijn ouder dan de aardbol. Geef dat kind een echt ijsje. Kunnen we niet ergens schaafijs halen?’

Ineens stopt Maatje met lopen, dus wij ook. Tante Denise, tante Rigoni, mijn vader, mijn moeder en ik. Van onder haar opblaaskroon kijkt ze ons met grote ogen aan.

‘Ananas...’ fluistert ze. Haar mond blijft op een kiertje hangen omdat ze nog iets wil zeggen, maar ze is het kwijt. Bewegingloos staat ze daar in haar geheugen te graven. Hare Maatje de Koningin.

‘Ananas...’ zegt ze weer, ‘...met tamarinde!’

Ik wissel een blik met mijn moeder, die een gezicht trekt alsof mijn oma gek geworden is. Mijn vader ziet het en geeft mijn moeder een por.

‘Die kant op!’ roept Maatje, als een piraat die zojuist een schatkaart heeft ontcijferd. Ze pakt mijn hand en

trekt me mee. Nu lopen we niet meer achteraan, maar voorop in de familieoptocht.

Waar gaan we naartoe? Ik heb zin in een Magnum of een groot hoorntje met spikkels. Of anders een bruine Calippo, ook goed.

‘Je hebt haar het verhaal van Francisco wel verteld toch, Alfrido?’ Ik spits mijn oren. Alfrido is mijn vader. En met ‘haar’ bedoelt tante Rigoni mij.

‘Welk verhaal?’ vraagt mijn vader.

‘Ach, je kent dat verhaal wel!’ roept tante Denise.

‘Vertel jij het dan,’ zegt hij, ‘als je het zo goed weet. Ik weet van niks.’

‘Nou,’ krabbelt tante Denise terug. ‘Ik ken het ook niet helemaal. Maar wel veel ervan, denk ik. Jij, Rigoni?’

Tante Rigoni denkt na. ‘Ik weet dat Francisco op z’n zestiende van Madeira naar Brazilië vluchtte—’

‘Niet waar,’ onderbreekt mijn vader haar.

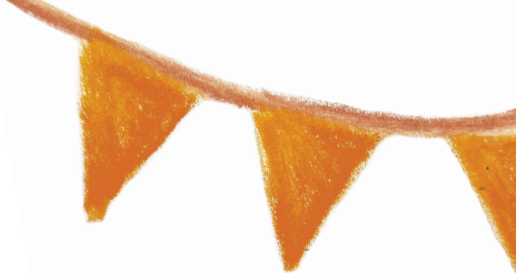
‘O, nou wordt het mooi. Net wist meneer nog niks en nu weet je alles?’

‘Hij ging niet naar Brazilië,’ zegt mijn vader. ‘Hij ging eerst naar Trinidad.’

‘Trinidad!? Jij hebt zeker ook een ei tegen je hoofd gehad. Hij ging eerst naar Brazilië, zeker weten.’

‘Volgens mij ook,’ zegt tante Denise, maar in haar stem klinkt twijfel. ‘Wacht, zei jij nou net dat hij zestien was? Ik dacht eerder een jaar of negentien, twintig.’

Ik gluur naar mijn oma, die duidelijk van de verwarring geniet. Ze heeft een mysterieuze glimlach op haar gezicht.

‘Ik weet het niet,’ geeft tante Rigoni toe. ‘Misschien moet Maatje het maar gewoon vertellen.’

Tante Rigoni haakt haar arm door die van mijn vader. Tante Denise doet aan de andere kant hetzelfde. Zo waggelen ze met z’n drieën achter mijn oma en mij aan, met m’n moeder ernaast.

Terwijl we door het park lopen, begint Maatje te neuriën. Meestal duurt het dan niet lang voordat ze gaat zingen. Maatje zingt vaak. Altijd hard en vals. En hoe harder, hoe valser. Het kan haar niets schelen wie het hoort. Wat ik misschien nog wel het grappigste vind, is dat ze elk liedje ter plekke verzint. Maatje heeft overal een liedje voor, waar ze ook is. En als ze klaar is met zingen, nou, dan kun je erop rekenen dat ze een verhaal gaat vertellen.

*‘Hallo mensen, mevrouwtjes en meneertjes,
De zon schijnt weer zo heerlijk op de kleertjes,
Op de tassen en de jassen,
Hier en daar te heet gewassen,
Op de petten en trompetten,
Met een portie omeletten.*

*Hallo mensen, hallo heer en hallo dame,
Wij zijn het kind van Suriname,
Wij zijn het kind van Suriname,
Wij zijn het kind van Suriname.’*

Ergens niet lang na 1900,
op een eiland genaamd Madeira

